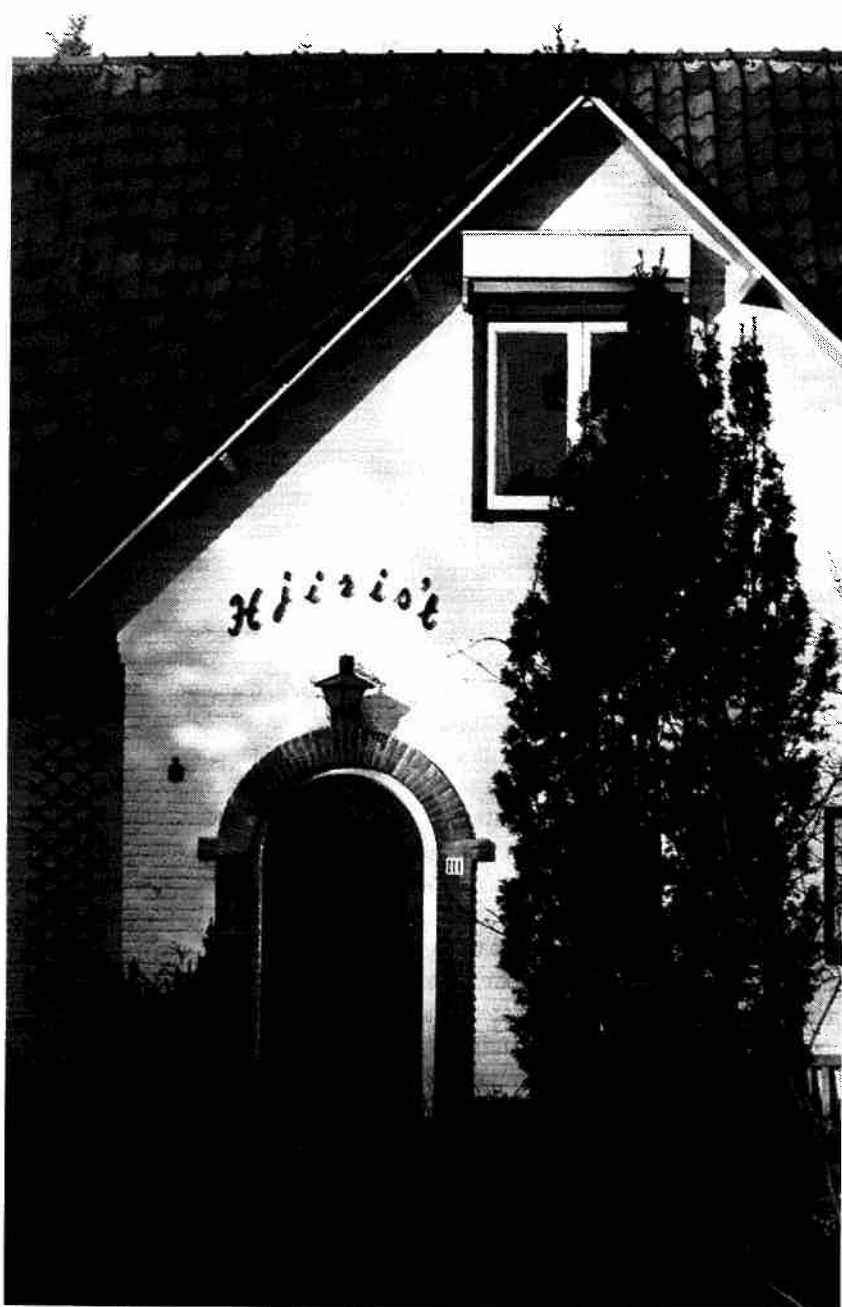

Bien content! Senang hati! Dit is 't!!

Hans de Groot

In het laatste juninummer van dit blad vertelde ik u over de gastvrijheid van onze dorpsgenoten die uitstraalt van huisnamen als *Benvenuto* (welkom), *Gedong Mampir* (gastvrij huis) en *Plexat*. Maar naast gastvrij blijken de bewoners van ons schone dorp ook nog dik tevreden. Kijkt u maar eens naar huisnamen als *Bien Content* (zeer tevreden), *Notre Rêve* (onze droom), *Dit is 't*, *Mea Vota* (mijn keuze), *Siempre Contentos* (altijd tevreden), *Eigen haard is goud waard*, *Gods Good Earth* (Gods goede aarde) en *Senang hati* (zielsgelukkig).

Een blik achter de gevel

Huisnamen kunnen ons ook vertellen over de families, die achter de gevel woonden. *Dubbel Zes* bijvoorbeeld getuigde van trots over zes dochters en zes zonen terwijl in *Klein Dubbel Zes* de gezinsgrootte toch bescheidener was. *Ons trio en de rest* wil ons waarschijnlijk iets vertellen over een onverwachte gezinsuitbreiding. De bewoners van *De Lugt-Haven*, *De Roosma's* en *Villa des Roses* vonden het een aardig idee hun achternaam in de huisnaam te verwerken.

Verlangen naar tropische verten

Sommige huisnamen zijn vervuld van weemoedige herinneringen aan de Gordel van Smaragd. (Indonesië) Namen als *Poeloe Brayon* (eiland Brayon), *Senang Hati* (zielsgelukkig), *Rumah senang* (huis van tevredenheid), *Banjoe Biru* (plaats op Midden-Java), *Djadi* (dus) en nog vele andere voeren ons mee naar tropische verten.

Uit vroeger tijden

Uit de tijd van een veel ouder De Bilt stammen o.a. de huisnamen *Houtringe*, *Vollenhove*, *Beerschoten*, *Arenberg*, *Jagtlust*, *Sandwijck* en *Ridderoord*. Uit namen als *Klein Jagt Lust*, *Klein Voordaan*, *Klein Beerschoten* en *Klein Vollenhove* blijkt dat deze huizen vroeger binding hebben gehad met het oorspronkelijke huis. Dikwijls was het kleine huis in gebruik bij het gezin van een zoon of een personeelslid. Zo leeft ook het oude klooster Oostbroeck door in huisnamen als *Kloosterpark* en *Kloostereind*.

Wat een leuk huis !

De bewondering voor de bouwstijl van het huis blijkt ook regelmatig een bron van inspiratie voor de naamgeving. Je ziet dat o.a. bij *Het huis met de luifel*, *Onder 't strodak*, *Onder de pannen*, *De Rietstulp* en *Onder de kaproen*. Het dak van dit laatste huis deed sterk denken aan een Vlaamse boerenmuts.

Geloven

Ook kunnen huisnamen ons vertellen over de geloofsbeleving van de bewoners zoals o.a. bij *Nihil sine Deo* (niets zonder God), *Gaudete* (verheugt U), *Geloof, hoop en liefde* en *Tel uw zegeningen*.

Eva en Adam in de juiste volgorde !

De belangrijkste inspiratiebron voor huisnamen blijkt echter de vrouw. Bijna vijftien procent van de vastgelegde huisnamen vormen een ode aan haar.

De namen *Carolina, Vanessa, Gretha, Odilia, Mary Home, Elizabeth* en *Caïssa* vormen slechts een heel beperkte bloemlezing. De mannen komen er maar heel magertjes af met huisnamen als *Jan Bart* en *Tobi*. De vroegere bewoner van het pand Van Dijkklaan 13 wist echter een aardig evenwicht te bereiken in deze ongelijke competitie met zijn huisnaam *Sylvia-Harry*.

Verborgene geheimen

Sommige huisnamen willen zo op het eerste oog niet prijsgeven uit welke overweging ze op een gevel zijn geplaatst. Voor namen als *Alcor, Smukherne, Ithaka* en *Fornhese*, die als laatste in de twintiger/dertiger jaren in adresboeken werden vermeld, zal het niet eenvoudig zijn om nu nog de achtergrond te achterhalen. Ik wil echter proberen in de komende nummers van dit blad een aantal van deze en andere verborgene geheimen voor u op te lossen.

Huisnamen in beeld

Een zelfde soort geheimzinnigheid voel je bij een ander soort huisnaamvermelding. Zo prijkt op Waterweg 5 een *Uil*, op de Wagnerlaan 31 een metalen *Kruisboog* en op Haydnlaan 36 een *Haan*.

Tot voor kort was op Rembrandtlaan 94 zelfs een *Heks op een bezemsteel* te zien. De afbeelding van *De ploegende boer* op verschillende gevels roept minder vragen op. Ook op dit soort afbeeldingen wil ik in een vervolgartikel nader terugkomen.

Wat is de toekomst van onze huisnamen ?

Een bepaalde weemoed kwam over mij tijdens mijn zwerftochten door ons dorp op zoek naar huisnamen. Wat waren er toch veel verdwenen ! Veel huizen, die ik mij van vroeger met een naam kon herinneren, staan er nu naamloos bij.

Huizen zijn inmiddels verbouwd, overgeschilderd of vervangen door nieuwbouw. Gelukkig blijken de in gevelstenen verwerkte huisnamen merendeels bewaard gebleven. Wanneer je wandelt door de naoorlogse uitbreidingen in onze gemeente dan blijken die wat huisnamen betreft een dorre woestijn te zijn. Hoogst sporadisch kom je er daar nog een enkele tegen.

Kort voor de oorlog prijkte op ca.150 huizen in De Bilt en op ca.600 huizen in Bilthoven een huisnaam. Dat was zowat tien procent van de toen bestaande woningen in De Bilt en maar liefst vijftig procent in Bilthoven. Meer dan een kwart van alle huizen in ons schone dorp was toen getooid met een naam. Daarvan hebben er maar zo'n honderd de laatste vijftig à zestig jaar overleefd. Bij de speurtochten in 1995/96 werden in totaal nog maar zo'n 320 woningen met een huisnaam aangetroffen, krap twee procent van het huidige aantal woningen!!

Maar ja, tijden veranderen en gewoontes veranderen. Toch ben ik van mening dat het huis, dat ons beschut en warmte geeft, recht heeft op een eigen identiteit.

Ik blijf van harte hopen op een revival van deze aardige gewoonte. Laten wij in ieder geval erg zuinig zijn op wat wij nu nog aan huisnamen hebben. Nog even dit. Heeft u zich ooit wel eens een voorstelling gemaakt van het zeer bijzondere cachet, dat een toevoeging als bijvoorbeeld Huize *RUST EEN WEINIG* aan uw visitekaartje zou geven?

Mocht u het huisnamenbestand eens te willen raadplegen, dan bent u van harte welkom in ons documentatiecentrum, dat elke eerste zaterdag van de maand geopend is van 14.00 tot 16.00 uur.

Reactie: Van de huidige bewoner van het huis Parklaan 88 ontving ik een nadere toelichting op de huisnaam *Vliegt de blauwvoet, Storm op zee. Hij schrijft Dit blijkt een strofe uit een Vlaams studentenlied, vermeld in de Leuvense studentencodex. Daarnaast blijkt ook een belangrijk strijdlid van de "Flaminganten", een in de eerste wereldoorlog nogal Duitsgezinde Vlaamse beweging. Na de oorlog vluchten veel leden daarvan naar Nederland waaronder de sterrenkundige Dr. J.Minnaert. Deze nam het initiatief tot de bouw van het pand Parklaan 88 (destijds 70).*

Overzicht van huisnamen met bijbehorende adressen voor zover ze niet in de tekst worden genoemd in de volgorde, waarin ze voorgaand aan de orde zijn geweest.

Naam	Adres
<i>Benvenuto</i>	Bilderdijklaan 4
<i>Gedong Mampir</i>	Rembrandtlaan 6 (oud)
<i>Plexat</i>	Rembrandtlaan 78
<i>Bien Content</i>	Dr.Alb.Schweitzerweg 56
<i>Notre Rève</i>	Soestdijkseweg 93
<i>Dit is 't</i>	Jupiterlaan 16
<i>Mea Vota</i>	Bilderdijklaan 61 (oud)
<i>Siempre Contentos</i>	Leyenseweg 33
<i>Eigen haard is goud waard</i>	Wilhelminalaan 20
<i>Gods Good Earth</i>	Soestdijkseweg Zuid 240
<i>Senang hati</i>	Rembrandtlaan 22 (oud)
<i>Dubbel Zes</i>	Lassuslaan 97
<i>Klein Dubbel Zes</i>	Lassuslaan 25 (oud) en Beethovenlaan 7
<i>Ons trio en de rest</i>	Julianalaan 170
<i>De Lugt-Haven</i>	Berlagelaan 125
<i>De Roosma's</i>	Koperwieklaan 12
<i>Villa des Roses</i>	Ger.Doulaan 17
<i>Poeloe Brayen</i>	Verhulstlaan 22
<i>Senang Hati</i>	Overboslaan 97 (oud)
<i>Rumah senang</i>	Heidevlinder 20
<i>Banjoe Biru</i>	Frans Halslaan 8
<i>Djadi</i>	Mozartlaan 17 (oud)
<i>Houdringe</i>	Holle Bilt 22

<i>Vollenhove</i>	Utrechtseweg 59
<i>Beerschoten</i>	Holle Bilt 2
<i>Arenberg</i>	Utrechtseweg (in 1928 afgebroken)
<i>Jagt/Jachtlust</i>	Soestdijkseweg Zd 173
<i>Sandwijck</i>	Utrechtseweg 305
<i>Ridderoord</i>	Maartendijkseweg 2
<i>Klein Jagt Lust</i>	Waterweg 212-214
<i>Klein Voordaan</i>	Lassuslaan 14
<i>Klein Beerschoten</i>	Utrechtseweg 60,
<i>Klein Vollenhove</i>	Utrechtseweg 2 (oud)
<i>Kloosterpark</i>	Oude Bunnikseweg 6
<i>Kloosterend</i>	Oude Bunnikseweg 8
<i>Het huis met de luifel</i>	Julianalaan 26 (oud)
<i>Onder 't strodak</i>	Da Costalaan 30
<i>Onder de pannen</i>	Kerklaan 13
<i>De Rietstulp</i>	Julianalaan 133 (oud)
<i>Onder de kaproen</i>	Gregoriuslaan 15 (oud)
<i>Nihil sine Deo</i>	Jupiterlaan 54
<i>Gaudete</i>	Gezichtslaan 84
<i>Geloof, hoop en liefde</i>	Prof.Dr.Zeemanweg 14
<i>Tel uw zegeningen</i>	Waterweg 231 (oud)
<i>Carolina</i>	Da Costalaan 5 (oud)
<i>Vanessa</i>	Laurillardlaan 17 (oud)
<i>Gretha</i>	Spoorlaan 12 (oud)
<i>Odilia</i>	Bilderdijklaan 102 (oud)
<i>Mary Home</i>	Haydnlaan 25 (oud)
<i>Elizabeth</i>	Soestdijkseweg 111 (oud)
<i>Caïssa</i>	Hoflaan 2
<i>Jan Bart</i>	Laurillardlaan 11a
<i>Tobi</i>	Overboslaan 40 (oud)
<i>Sylvia-Harry</i>	Van Dijklaan 13
<i>Alcor</i>	Laurillardlaan 12 (oud)
<i>Smukherne</i>	Parklaan 8 (oud)
<i>Ithaka</i>	Schubertlaan 16
<i>Fornhese</i>	Soestdijkseweg 18 Noord (oud)

Bronnen: zie blz.20 van De Biltse Grift nr.19 van juni 1997..